

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการเพื่อป้องกันโรคอ้วนและส่งเสริมการพัฒนาการเด็ก

โดย

รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงดัดดา เหมาะสุวรรณ
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

และ

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

มีนาคม - มกราคม 2551

"งานวิจัยยังไม่เสร็จสมบูรณ์โปรดอย่านำไปใช้อ้างอิง"

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG5030012

ชื่อโครงการ : โครงการเพื่อป้องกันโรคอ้วนและส่งเสริมการพัฒนาการเด็ก

ชื่อนักวิจัย : ลัดดา เหมาะสุวรรณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และเครือข่าย
วิจัยสุขภาพ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

email address : ladda.m@psu.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : มีนาคม 2550 ถึง มกราคม 2551

โครงการเพื่อป้องกันโรคอ้วนและส่งเสริมการพัฒนาการเด็กมุ่งเน้นดำเนินการเพื่อที่การนำ
ความรู้จากการทำงาน 5 ปีของเครือข่ายวิจัยสุขภาพ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ เรื่องการป้องกัน
โรคอ้วนในเด็กและพัฒนาการเด็ก ไปต่อยอดผลักดันใช้ประโยชน์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่
การทำงานด้านการป้องกันภาวะโภชนาการเกิน ได้สร้างโปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดการ
อาหารกลางวันสำหรับโรงเรียนขึ้นเพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดเมนูอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทาง
อาหารครบถ้วนให้แก่เด็กได้ภายใต้งบประมาณที่จำกัด และกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้
เกิดเครือข่ายขึ้น 2 เครือข่าย เครือข่ายแรกเรื่องการป้องกันโรคอ้วนในโรงเรียน ขยายเครือข่ายจาก
โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ตซึ่งได้นำมาตรการการป้องกันโรคอ้วนในโรงเรียนไปใช้ไปสู่อำเภอ
เทศบาล ตรัง พังงา สุราษฎร์ธานี เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2 ระดับคือระหว่างผู้บริหารและกลุ่ม
ครู อีกเครือข่ายเป็นประเด็นการจัดการเด็กอ้วนในโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนในเขตกรุงเทพและ
ปริมณฑล ส่วนเรื่องพัฒนาการเด็ก ได้ทำสำรวจอย่างรวดเร็ว (Rapid survey) ถึงการดูแลเด็ก
และบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเด็กและศูนย์เด็ก และนำเสนอข้อมูลต่อ
กรมอนามัยผลักดันเป็นนโยบายปรับปรุงบริการก่อนคลอดและคลินิกเด็กดี นอกจากนี้ยังได้สร้าง
เครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาครูพี่เลี้ยงใน 3 จังหวัดคือ นครราชสีมา ภูเก็ต และเชียงราย
เพื่อการพัฒนาตนเองและเรียนรู้จากประสบการณ์ร่วมกัน และเครือข่ายพัฒนาแบบประเมินตนเอง
ของศูนย์เด็กเล็ก เพื่อใช้กำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองในอนาคต และทั้งหมดนี้ได้บันทึก เป็น
เอกสารและวิดิทัศน์ พร้อมทั้งนำเสนอในการประชุมวิชาการเพื่อสุขภาพเด็กไทย

จากการทำงานการป้องกันโรคอ้วนในเด็กและพัฒนาการเด็กนี้ยืนยันว่า การทำงานกับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรงสามารถขับเคลื่อนงานได้รวดเร็วหากสามารถสร้างพันธะ
สัญญาในระดับการเมืองพื้นที่และมีแกนนำในพื้นที่เกาะติดประเด็นอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการ
นำเสนอข้อมูลในประเด็นและวิธีการที่เหมาะสมกับสำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย กระบวนการ
นำเสนอข้อมูลคืนกลับและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งกระตุ้นการทำงานของคน
ในพื้นที่ต่างๆ ได้ดี โดยเฉพาะเมื่อมีการนำเสนอประสบการณ์ดี ๆ ของพื้นที่อื่นและมีผู้นำไป
ทดลองใช้

คำหลัก : สุขภาพเด็ก, การป้องกันโรคอ้วนในโรงเรียน, ศูนย์เด็กเล็ก, พัฒนาการเด็ก, องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

Project Code : RDG5030012

Project Title : The obesity prevention and child development project

Investigators : Ladda Mo-suwan Faculty of Medicine, Prince of Songkla University and Health Research Network, National Health Foundation

email address : ladda.m@psu.ac.th

Duration: March 2550 - January 2551

The project aimed for knowledge utilization, following the 5-year of work by the Health Research Network Project, by using knowledge management process.

Regarding the obesity prevention, two main activities were conducted. The School Lunch Computer Program was developed for school to provide healthy and nutritious school lunch under limitation of budget. The first network was for obesity prevention expanded based on experience from the Phuket Municipality School Network to 3 southern provinces with high rate of obesity in school-age children i.e. Surat Thani, Phangnga and Trang. Focusing on decision makers and teachers groups shared their experiences in obesity prevention in school and learned from others. The other network was share-and-learned group in child obesity management program in school. The immediate outcome showed that the participants adapted the idea and organized new projects in their schools. In regard to the child development sub-project, two rapid surveys were conducted on the roles of local authority in child center development. Following the result from surveys, Ministry of Public Health launched two pilot projects to test new ante-natal care and well-child service delivery models. Another network on child center development was initiated in selected area in 3 provinces: Chiang Rai, Nakhon Ratchasima and Phuket to strengthen child-care providers via self evaluation form which were developed by themselves. The outstanding practices were documented and distributed in the Conference on Child Health and Development.

Working with local authorities is crucial when they will be fully responsible for child development in the near future. The political commitment and identification of the local core group are important as well as public communication. Share and learned is valuable learning process which will inspire participants with good experiences and lead to better idea.

Key words: Child Health, Child Obesity, School, day care, local authorities.